

Fåglarna i Svalövs kommun 2020

Johan Gustafsson text och foto

Denna rapport sammanfattar de viktigaste händelserna i fågelvärlden i Svalövs kommun 2020. Tidigare finns årliga rapporter av Mattias Olsson för åren 2001 – 2012 publicerade i Söderåsbladet samt en sammanfattning av 2013 – 2019 av Johan Gustafsson i ett specialnummer av Spoven.

Rapporten bygger på vad som rapporterats i Artportalen Och eftersom det är ganska få som rapporterar är det ju ingen heltäckande bild. Jag vill uppmana alla att rapportera fåglar ni ser så att bilden blir tydligare. Det är roligt och lätt att rapportera på Artportalen!

För att sätta in rapporterna i ett större sammanhang har uppgifter hämtats från dessa källor:

- Fågelåret – årsbok t o m 2019 Birdlife Sverige
- Fåglar i Skåne årsbok t o m 2019 Skånes Ornitologiska Förening
- Fåglarna i Sverige - antal och förekomst Sveriges Ornitologiska Förening 2012.
- Skånes Fågelatlas 2013 utgiven av Skånes Ornitologiska Förening
- Anser – Skånes Ornitologiska Förenings tidskrift.

Totalt har under året rapporterats 189 arter vilket är det högsta antalet hittills. Bland dessa finns två nya arter för kommunen; dvärgsparv och kustsnäppa.

Speciellt intressanta iakttagelser

Gäss och svanar. Antalet gäss och svanar som födo-söker på åkrar under vinterhalvåret varierar stort och artsammansättningen förändras fortlöpande. På sjuttioalet var grågås en raritet liksom vitkindad gås medan dessa idag ibland betraktas som skadedjur på åkrar. Samtidigt har sädgåsen minskat kraftigt. Vissa åkrar är populärare, t ex är nyskördade betesfält ofta populära.

Kanadagås. Några stora flockar under slutet av hösten med som mest 2000 ex Norra Skrävlinge 30/12. *Johan Gustafsson.*

Vitkindad gås. Några stora samlingar under hösten med som mest 3500 vid Eriksfält och samtidigt 3000 vid Tirups kyrka 1/11 vilka tillsammans är största antalet rastande i kommunen medan ännu större stäckande flockar setts. Arten har under de senaste fyrtio åren ökat enormt i Sverige, både som rastande och häckande. *Johan Gustafsson.*

Spetsbergsgås. 2 ex som rastade i Bolshus 3/3 utgör det sjätte fyndet i kommunen. *Stig Larsson.* Spetsbergsgås är aldrig vanlig men troligen är arten förbisedd då den ofta finns i små antal i större blandade gåsflockar.

Sädgås. Endast få fynd, de flesta från Trolleholmssjön. Högsta antalet i en flock är 20 ex Trolleholm 11/12. *Johan Gustafsson.*

Bläsgås. 85 ex vid Trolleholm 5/2 utgör den hittills största flocken i kommunen.
Karl-Erik Karlsson.

Grågås. Många rapporter som visar på att detta är den dominerande gås-arten i kommunen året runt. Högsta antal är 1000 ex Torrlösa 30/12. *Karl-Erik Karlsson.*

Sångsvan. Högsta antal rastande är 200 ex i Bokholmen 28/11. *Johan Gustafsson.* Lyckad häckning med 5 ungar kan konstateras i Bokholmen (*Johan Gustafsson*), medan en påbörjad häckning i Bolshus (*Stig Larsson*) misslyckades. Troligen finns fler häckningar i kommunen.

Bläsgäss fotograferade vid Bulls måse 20190324.

Mindre sångsvan. Endast få fynd och aldrig mer än två individer under året. Arten är aldrig vanlig men vissa år som 2018 uppträdde stora flockar tillsammans med vanlig sångsvan i kommunen.

Årta, hane fotograferade vid Bokholmen 20170521.

Årta. Flera rapporter från Bokholmen 6/4 – 18/6 med par och spelande hanar. *Johan Gustafsson.* Några ytterligare bevis på häckning i form av ungar finns inte men att lokalen är fortsatt intressant för arten är tydligt. Den hittills enda konstaterade häckningen i kommunen skedde här 2017.

Skedand. Rastande fåglar rapporteras vår och höst men inga sommar-fynd under året.

Snatterand. Också för denna art är det vår och höst som dominerar i fyndbilden även om enstaka fynd finns under sommaren. Arten verkar fortsätta att öka i Skåne. När får vi den första häckningen i kommunen?

Stjärtand. Bara två fynd under året.

- En hane kvar sedan förra året i Trolleholmssjön 1/1. *Karl-Erik Karlsson.*
- Två hanar rastande Bulls måse 30/5. *Benny Hansson.*

Sjööorre. Tre rapporter under året varav två avser flockar som hörts sträcka på natten vilket är den vanligaste observationen. Ett fynd avser en rastande hane i en damm vid Duveke 7/11. *Anders Ahlberg.* Femte fyndet av rastande fågel. Normalt ses arten på havet.

Ejder. Överflygande fåglar ses ibland medan rastande är mer ovanligt. En andrahandsuppgift bekräftad med foto berättar om en ejderhane som landade i en trädgård i centrala Svalöv 21/4. Fågeln släpptes i Svalövssjön där den simmade omkring men var ej kvar 23/4. Genom *Johan Gustafsson*.

Vaktel. Ett enda fynd under året av spelande individ 28/6 – 27/7 vid Prästafäladen. *Tommy Jonsson* mfl. Troligen finns fler individer i kommunens jordbruksmarker.

Gråhakedopping. Konstaterade och misstänkta häckningar på flera lokaler i kommunen med flest par i Bulls måse men med okänt resultat. Arten har inte återkommit till Bokholmen som häckare.

Svarthalsad dopping. Ett fynd av rastande individ i Bulls måse 26/4. *Johan Gustafsson*.

Svart stork. Tre fynd under året är mer än som funnits under alla andra år tidigare:

- Ett ex Dragesholm 5/4 *Judit Brolid*
- Ett ex Knutstorps borg 31/5 *Måns Sjöberg*
- Ett ex Kongaö 12/6 *Lena Böcker* (foto) gnm *Mattias Olsson*

Tre fynd under senvår – sommar och ytterligare fynd nära kommungränsen på åsen sätter ju fantasin i rörelse. Kan det vara häckning? Totalt nu fem fynd i kommunen.

Vit stork. Inga fynd under året! Vi får fortsätta att vänta på att arten med stöd av storkprojektet ökar i landskapet. När häckar den fritt i Svalövs kommun igen?

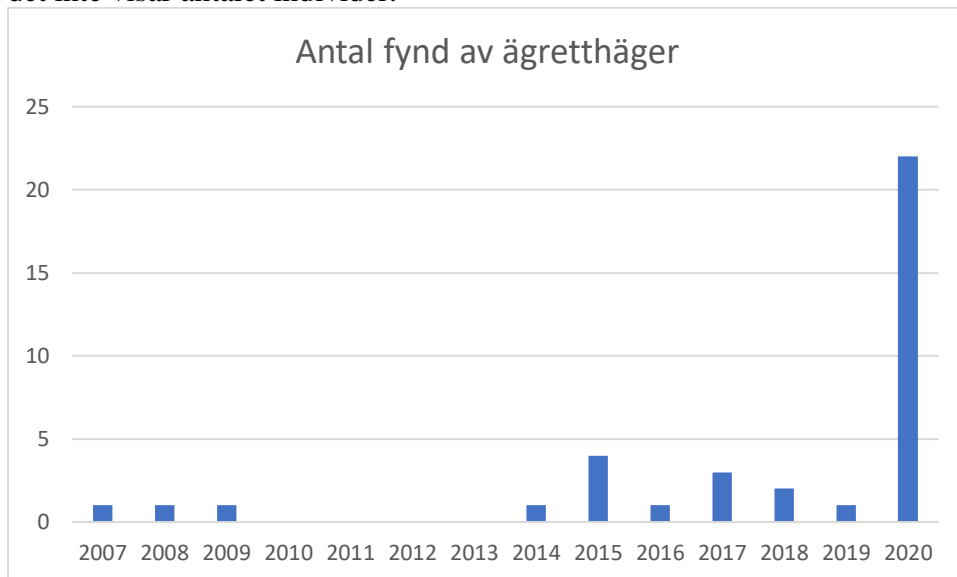

En av många ägretthägrar under året. Bulls måse 20200801.

Ägretthäger. Hela 43 rapporter från kommunen under året varav en del naturligtvis avser samma individer. Den ökande trenden fortsätter alltså och exploderar detta år med bl a nytt rekord i antal individer vid ett fynd och första fyndet i december. Att avgöra antalet fynd och vilka individer som rört sig mellan lokalerna är nästan omöjligt men en tolkning är 22 fynd vilket kan jämföras med ett enda fynd i fjol och som mest fyra fynd 2015!

- 4 ex Bokholmens våtmark 6 - 16/4. *Johan Gustafsson* m.fl.
- 1 ex Bokholmens våtmark 14/5. *Johan Gustafsson*
- 1 ex Svenstorp/Bolshus naturreservat 6/6. *Stig Larsson*
- 1 ex Trolleholmssjön 19/7. *Lars-Olof Nilsson*
- 1 ex Prästafäladen 1/8. *Tommy Jonsson*
- 1 ex Bulls måse 1/8. *Johan Gustafsson*
- 1 ex Ask våtmark 22/8. *Lars Helgesson*
- 1 ex Trolleholmssjön 21/9. *Mattias Olsson*
- 2 ex Norra Skrävlinge 25/9. *Johan Gustafsson*
- 1 ex Prästafäladen 30/9. *Stig Larsson*
- **9 ex** Prästafäladen 2/10. *Tommy Jonsson, Stig Larsson* Högsta antalet i kommunen.
- 1 ex Prästafäladen 12 – 14/10. *David Olausson* m.fl.
- 1 ex Svenstorp/Bolshus naturreservat 14/10. *Stig Larsson*
- 3 ex Prästafäladen 17/10. *Tommy Jonsson*
- 1 ex Trolleholmssjön 25/10. *Jonny Johansson*
- 1 ex Prästafäladen 29/10—8/11. *Stig Larsson* m.fl.
- 1 ex Trolleholmssjön 6/11. *David Olausson, Mattias Olsson*
- 1 ex Prästafäladen 8/11. *Stig Larsson*.
- 1 ex Svenstorp Bollshus 27/11. *Karl-Erik Karlsson*.
- 1 ex Prästafäladen 28 - 29/11. *Tommy Jonsson* m fl.
- 1 ex Prästafäladen 6/12. *Tommy Jonsson, Stig Larsson*.
- 1 ex Trolleholmssjön 20/12. *Jonny Johansson*.

I diagrammet visas antalet fynd av ägretthägrar i kommunen under 2000-talet. Observera att det inte visar antalet individer.

Stäpphök. Två fynd dagarna efter varandra (möjligen samma individ?) under året gör totalt 8 fynd i kommunen.

- Ett fynd 2K+ hane Gryttinge 12/9. *Thomas Lindblad*.
- Ett fynd hane öster om Svalövssjön 13/9. *Stig Larsson*.

Brun glada. Ett fynd Nackarp 15/8. *Bengt Andersson*. Femtonde fyndet i kommunen.

Kornknarr. Inte ett enda fynd under året. Ett resultat av för få nattlyssnande skådare? Troligen finns ett antal spelande individer i kommunen.

Småfläckig sumphöna. Efter förra årets upptäckt av spelande fåglar vid Bokholmen kunde vi i år konstatera upp till 6 spelande hanar samtidigt 23/4 – 17/6. *Anders Ahlberg* m fl. Detta är bara tredje fyndet i kommunen där vi nu kan konstatera att arten verkar etablerad som häckare i denna våtmark. Som jämförelse kan vi se att 2019 noterades 19 - 22 spelande i hela Skåne och 2018 bara elva individer i landskapet.

Sothöna. 102 ex Trolleholmssjön 27/2 är högsta antalet i kommunen. *Johan Gustafsson.*

Storspov. Flera rapporter om spelande fåglar i lämplig biotop men inga säkerställda häckningar av denna kommun-fågel.

Myrspov. Ett fynd av två ex rastande Prästafäladen 30/6. *Stig Larsson.* Fjortonde fyndet i kommunen.

Kustsnäppa. Ett fynd av rastande adult individ på Prästafäladen 31/7. *Johan Gustafsson* m fl. Ny art för kommunen. Kustsnäppan häckar i Arktis och ses regelbundet under höststräcket i Sverige men framförallt vid kusterna. Fynden av vadare ökar i kommunen tack vare flera anlagda våtmarker och de närmaste släktingarna i släktet *Calidris* (kärrsnäppa, spovsnäppa, mosnäppa) ses numera årligen i kommunen. Man kan väl anta att det snart dyker upp fler kustsnäppor.

*Kommunens första kustsnäppa.
Prästafäladen 20200731.*

Spovsnäppa. Ett fynd under året ger totalt 14 fynd.

- Ett ex Prästafäladen 14/8. *Stig Larsson.*

Mosnäppa. Två fynd under året ger totalt 22 i kommunen.

- Ett ex Bokholmen 1/5. *Johan Gustafsson.* Tidigaste fyndet på året.
- Ett ex Prästafäladen 27 – 31/7. *Stig Larsson, Tommy Jonsson.*

Dvärgbeckasin. Efter två år utan fynd av arten blev det 2020 två fynd. Artens vana att trycka tills man nästan trampar på den gör att den är svårare att upptäcka än t ex enkelbeckasin som flyger upp tidigare och ljudligare.

- Ett ex Svenstorp 17/10. *Johan Gustafsson.*
- Ett ex Svenstorp 28/10. *Stig Larsson.*

Flest fynd görs under höst men även vintertid. Sommaren tillbringar arten på myrar längre upp i landet. Diagrammet visar fördelningen av fynd på veckor för de fynd som rapporterats i AP sedan 1996.

Skrattmåås. Gott om rapporter men inte en enda konstaterad häckning! Den tidigare kolonin i Bokholmen är borta.

Dvärgmåås. Ett fynd av en 1K 20/11 Torrlösa. *Mattias Olsson*. Nionde fyndet i kommunen.

Havstrut. Mönstret från de senaste åren med en eller två individer som är stationära under våren vid Trolleholmssjön fortsatte i år. *Karl-Erik Karlsson* m fl. I övrigt enstaka fynd.

Silltrut. Den ökande trenden fortsätter för arten. Totalt finns 40 rapporter i AP under året vilket är en ökning med ungefär 25% jämfört med tidigare rekordåret 2019.

Ugglor – Det har varit ett gott år för ugglor med god tillgång på smågnagare vilket syns tydligt i AP för ugglorna i kommunen.

Lappuggla. Vid en sökning på lappuggla i AP i Svalövs kommun 2020 får man just nu inga träffar men det är ju välkänt att det fanns lappuggla vid Traneröds mosse under våren. Detta är också tydligt markerat med skyltar från länsstyrelsen i området för att uppmana folk att inte störa ugglorna. Som en del i skyddet av denna gigant bland ugglor så är numera alla skånska rapporter av lappuggla i AP dolda. Efter det första fyndet i kommunen i Klåveröd 2016 kom alltså kommunens andra fynd i år.

Arten har expanderat kraftig söderut under flera år och häckningar har förekommit i bl a Småland. Det första moderna fyndet i Skåne kom 2005 och den första säkerställda häckningen i Skåne skedde i Örkelljunga kommun 2017. Det finns dock uppgifter som tyder på häckning i landskapet redan 2016. Under 2020 har minst sex säkra häckningar ägt rum i Skåne och det finns uppgifter som kan tyda på totalt 14 par.

Om lappugglorna vid Traneröd häckade vet vi inget om eftersom alla rapporter är dolda. Den som vill ha en utförligare redogörelse om de skånska lappugglorna 2020 kan läsa en artikel av Kenneth Bengtsson i Anser nr 4 2020.

Det skall bli spännande att se den fortsatta utvecklingen för arten. Man kan misstänka att årets exempellösa uppträdande triggades av den goda tillgången på smågnagare på samma sätt som övriga ugglor. Frågan är nu om detta var en tillfällig topp eller om lappugglan etablerat sig som häckare i Skåne.

Kattuggla. Många rapporter framförallt från åsen med både sjungande individer och fynd av ungar på flera platser.

Sparvuggla. 2 fynd under året ger totalt 22 fynd i kommunen:

- Ett ex spel/sång Traneröds mosse 21/3. *Per-Magnus Åhrén.*
- Ett ex spel/sång Hundseröd 26/5. *Anton Samuelsson.*

Enstaka fynd av ropande hane som dock inte gått att följa upp med fynd av ungar.

Pärluggla. Fynd nr 22 i kommunen och den första häckningen i kommunen kunde konstateras vid Tranröds mosses parkering. 4 ungar kunde noteras och verkade lika roade av att titta på fågelskådarna som tvärtom. *Bengt Larsson, Bengt Johansson m fl.*

Två av pärluggle-ungarna i kommunens första konstaterade häckning. Traneröds mosse 20200516

Hornuggla. Flera fynd av ropande hanar och även tiggande ungar på olika lokaler.

Jorduggla. Två fynd under året ger totalt 24 fynd.

- Tre rapporter 27/5 – 4/6 vid Hundseröd. Fynd i lämplig biotop under häckningstid. *Anton Samuelsson, Bengt Johansson, Johan Gustafsson.*
- Ett ex Jällabjär 3/11. *Bengt Herzman.*

Kungsfiskare. Det föreligger ett stort antal rapporter under året, inte minst under hösten. Milda vintrar har hjälpt arten. Häckning i kommunen har konstaterats under året på dold lokal.

Kungsfiskare på spaning efter föda. Dold lokal Svalövs kommun 20200523

Göktyta. Många rapporter om spel/sång och även andra tecken på att stationära individer uppträtt skyggt men inga säkra häckningsindicer. Arten har en positiv trend som också anas i kommunen.

Aftonfalk. En adult hane förbiflygande Bokholmen 7/5. Johan Gustafsson.

Nötkråka. Arten är numera inte årlig i kommunen. I år blev det dock två fynd:

- Ett ex Teglaröd 12/4. *Stig Larsson.*
- Ett ex Klåveröd 18/9. *Mona Hansson, Lars Mandorf.*

Tofsmes. Arten har en osäker ställning i kommunen och det är nästan bara vid Traneröds mosse som arten noteras. De senaste två åren saknas arten helt. I år kom tre rapporter i samband med det stora antalet skådare som letade ugglor i trakten. 1-2 ex sjungande 4 – 6/3. *Mona Hansson, Lars Mandorf, Stefan Siwersson, Tommy Jonsson.* Därmed har det gjorts tolv fynd i kommunen. Häckar arten vid Traneröds mosse? Årets tre fynd som alltså utgör 25% av alla fynd kom under tre dagar när det var mycket skådare som letade efter ugglor. Traneröds mosse besöks annars sällan av skådare utom för att lyssna efter nattskärror. Kanske skulle en ökad bevakning av området leda till fler fynd?

Skäggmes. Sjätte fyndet av arten. Liksom tidigare gjordes fyndet i Bulls måse. Fyra ex 8/11. *Johan Gustafsson.*

Tajgasångare. Två fynd samma år ger totalt 5 fynd i kommunen av denna gäst från öster.

- Ett ex Svalöv 30/9 – 2/10. *Mattias Olsson* m fl.
- Ett ex Svenstorp 3/10. *Christer Löfqvist.*

Ringtrast. Efter två år utan rapporter dök det plötsligt upp flera fynd i år.

- 2 hanar Konga ö 19/4. *Johan Gustafsson.*
- 1 hane Svenstorp-Bollshus 29/4. *Lars Lundquist, Jonny Johansson.*
- 1 hona Vallarna Teckomatorp 30/4. *Johan Gustafsson.*
- 1 hona Svenstorp 30/4. *Tommy Jonsson.*
- 1 hane Gissleberga 7/5. *Johan Gustafsson.*

Totalt har därmed 23 fynd gjorts i kommunen. Mönstret är tydligt med de flesta fynden under en kort period när arten sträcker genom landet i april. Bara två fynd är från maj varav årets är det senaste. Ett fynd föreligger sedan tidigare i oktober.

*En av ringtrastarna vid Kongaö
20200419*

Svarthakad buskskvätta. Sjätte fyndet i kommunen. Ett ex vid Svalövssjön 30/3. *Karl-Erik Karlsson.*

Bergfink. Detta är en art som häckar allmänt i fjällen men ses ofta i stora antal i kommunen under sträck och ibland även på vintrar. Fram till 2020 stoltserade faktiskt Svalöv med den största flock av fåglar som setts i Sverige. Det var just bergfink som stod för rekordet på cirka 5,4 miljoner fåglar i Kågeröd vintern 1915/16. Under 2020 har vi en rapport på 250 000 bergfinkar 19/1 vid Finnstorp. *Bryan Smith.*

Bergfinkar samlas gärna vid ställen där det finns gott om frön. T ex förekom enorma flockar i Svalövs-trakten på 70- och 80-talen i samband med försöksodlingar av solros. Framförallt dras de till bokskogar när det är gott om ollon och det är väl det som lockat flocken vid Finnstorp. Samtidigt kan vi konstatera att den här flocken är blygsam jämfört med de miljonflockar som höll till på Hallandsåsen och antagligen slog rekordet. Mer om detta kan man läsa i Anser nr 3 2020.

Större korsnäbb. Intressant att konstatera att det finns 54 rapporter under året av mindre korsnäbb men bara en av den större arten. Söker man på AP finns det totalt 13 fynd under hela 2000-talet och det senaste är faktiskt från 2010.

- En sjungande hane vid Traneröds mosse 6/3. *Musse Björklund, Per Lif, Lars Thornberg.* Ytterligare ett fynd tack vare besökare på jakt efter ugglor.

Dvärgsparv. Första fyndet av arten i kommunen. Ett ex Dragesholm 14/10. Arten som häckar i nordöstra Europas tajga har totalt setts ca 50 gånger i Skåne så det är ju lite speciellt att den nu finns med i kommunlistan.

Snösparv. 3 fynd under året.

- Ett ex Svenstorp 3 – 4/3. *Stig Larsson* m fl.
- Ett ex Svenstorp 17/11. *Stig Larsson.*
- Ett ex Västergårda, Tågarp. 9 -12/12- *Magnus Svensson* m fl.

Rättelser tidigare år

2018: Mindre flugsnappare i Slättåkra har strukits av rapportören. Totalt betyder att det nu finns 8 fynd i kommunen.

2019: Fjällpipare. Vid noggrannare analys av kommungränsen visar det sig att fyndet 31/8 hamnar i Landskrona kommun och stryks därmed från Svalövs lista. Därmed finns det just nu 2 fynd av arten i kommunen.

Ändringar i listan

Vilka arter som får räknas avgörs av en lista där RK (Raritetskommittén) delar in arterna i olika kategorier beroende på hur spontana de anses vara. Att räkna med undulater som ses varje år är ju ganska meningslöst – de har inte kommit hit spontant och kan inte överleva i det fria. Raritetskommittén har nu beslutat att mandarinand och stripgås efter 1995 skall tillhöra kategori C vilket innebär att vi räknar med dessa på listan.

Mandarinand. Två fynd i kommunen:

- 1 ex Prästafäladen 2009-04-29—2009-05-04. Hane. *Stig Larsson* m.fl.
- 1 ex Munkagårda 2016-05-30. *Anders Ahlberg*.

Arten hör hemma i östra Asien men det finns flera frilevande populationer i Västeuropa.

Stripgås. Ett fynd i kommunen.

Ett ex Ask våtmark 2011-07-31. *Orion Righard*.

Arten ses tillfälligt tillsammans med andra gäss. Frilevande populationer av denna centralasiatiska art finns på några ställen i Västeuropa.

Därmed uppgår kommunens artlista plötsligt till 250 arter och det blev alltså dvärgsparven som blev nummer 250!

Den som vill fördjupa sig ytterligare i kommunens fynd hänvisas till checklistan på Microbirding.se. Listan hålls aktuell av *Mattias Olsson* – stort tack för ditt arbete med detta!